

Góð vika hjá arbeiðsgevarum:

Tvær ferðir viðhald

— Føroya Arbeiðsgevarafelag fekk miku-dagin 25. november viðhald ástøðuman-sins í gerðarrættarmálinum um Havsbrún er fiskavirki ella idnaðarvirki.

Og týsdagin 1. desember gav Føroya rættur FAG viðhald í, at limir tess høvdu rætt til at lækka lønina, tá prístalið tann 1. juli 1986 fór úr 115,4 stigum niður í 113,9.

Í báðum hesum málum var mótparturin Føroya Arbeiðarafelag. Viðvíkjandi prís-talsmálinum stevndi FA tó á ein hátt fyri flestu fakfeløg í Føroyum. Tí prinsippið er tað sama hjá teimum. So í staðin fyri, at kanska yvir 20 feløg stevndu hvørt sínum arbeiðsgevarafelag, stevndi FA fyri at fáa staðfest, hvat rætturin heldur um hendan spurning.

Tann 7. september 1983 spurdi Fuglafjarðar Ar-beiðsmannafelag, um Havsbrún var eitt fiskavirki ella eitt idnaðarvirki.

Tann 25. november 1987 kom endaliga svarið: Havsbrún er fiskavirki.

Svarið er úrskurðurin hjá ástøðumanninum i gerðarrættarmáli um spurningin millum Føroya Arbeiðarafelag og Føroya Arbeiðsgevarafelag. Ástøðumaður var Jøen H. Andreassen, sorinskrivari.

Úrskurðurin gevur FAG viðhald. Ein tilikur úrskurður er endaligur.

Men hvi hevði tað so stóran tyding at fáa avgjørt, antin Havsbrún, sum sjálv kallar seg sildamjølsvirki, er fiskavirki ella idnaðarvirki?

Tí svarið er avgerandi fyri, hvør løn eigur at gjaldast, tá arbeitt verður i døgndrift, sum tað eitur i sáttmálanum.

Tríggjir dagar ella fimm

Fyribrigðið døgndrift kemur fyri í grein 8 i sáttmálanum millum FA og FAG.

Hat stendur millum annað:

»Um døgndriftsarbeiði á fiskavirki rokkur styttri enn 3 samdøgur samanhangandi og á øðrum idnaðarvirkjum styttri enn 5 samdøgur samanhangandi, verður hetta arbeiði avroknað sum vanligt arbeiði og góldið sam-svarandi hesum, eisini hvat yvir- og náttíð við-vikur».

Og lønin fyri arbeiði i døgndrift er munandi minni fyri kvøldar- og náttartimar. Tí er tað

sjálvandi ein fyrimunur hjá Havsbrún, at markið millum vanliga løn og døgndriftarløn verður rokkið skjótast gjørligt.

Og tí vil Havsbrún helst vera fiskavirki. Á einum fiskavirki skal døgndrift bara vara trý samdøgur, aðrenn farast kann frá vanligari løn til døgndriftarløn.

Á einum idnaðarvirki hinvegin skal døgndriftin vara fimm samdøgur, aðrenn farast kann til døgndriftarløn.

Framleiðsla til matna

Havsbrún vil helst vera fiskavirki. Og tað vildi virkið eisini eftir sáttmálasamráðingarnar i 1983.

Men Fuglafjarðar Ar-beiðsmannafelag, hvørs limir arbeiða á Havsbrún, hevði ikki somu áskoðan. Tað helt, at eitt fiskavirki kann bara vera eitt virki, sum ger matvørur úr fiski.

Tann 7. september 1983 spurdi Fuglafjarðar Ar-beiðsmannafelag FA, um hetta ikki var rætt skilt.

Tað var tað, svaraði FA. »Eftir okkara meting er Havsbrún eitt idnaðar-virki».

Nú gingu so tvey ár. Og enn vóru Havsbrún og Fuglafjarðar Arbeiðsmannafelag ósamd.

Men 28. august 1985 tók FA málið fram aftur og skrivaði til FAG:

»Vit hava verið ívaleys um, at Havsbrún er eitt idnaðarvirki og rokna við, at tit eru samdir við okk-eitt».

Tað vóru arbeiðsgevararnir ikki. Teir svaraðu longu 2. september:

»Eftir okkara tykki er

einki at ivast í, at Havs-brún er eitt fiskavirki, við tað at tað hevur øll eyð-kenni, sum eru sermerkt fyrri eitt fiskavirki».

Í gerðarrætt

Gerðarrættur bleiv settur at avgera spurningin. FA valdi Ingeborg Vinther, felagsformann, og Páll Nielsen, advokat i gerðar-rættin.

FAG valdi Oddfríð Gregersen, felagsfor-mann, og Jógvan Páll Lassen, advokat.

Tey fyra blivu ikki samd og heldur ikki bleiv nakar meiriluti teirra mill-um. So tað bleiv ástøðu-maðurin, Jøen H. Andreassen, sorinskrivari, sum avgjórði málið.

Umframt báðar felags-formenninar hoyrði gerðarrætturin frágreið-

ingar hjá Simuni Abra-hamsen, formanni i Fugla-fjarðar Arbeiðsmanna-felag og nevndarlími i FA, Jóhnesi Olsen, nevndar-lími i FA i nógv ár, Selm-ari av Vøllum, arbeiðs-manni á Havsbrún og Dit-lev Eldevig, stjóra á Havsbrún.

Fiskavirki!

Eftir at hava hoyrt frá-greiðingarnar hjá báðum pørtum og vitnum teirra, kom ástøðumaðurin til ta niðurstøðu, at Havsbrún er at meta sum fiskavirki.

FAG fekk sostatt við-hald. Ástøðumaðurin sigur millum annað i viðmerk-ingunum til avgerðina, at málsliga er mest náttúr-ligt at meta Havsbrún sum fiskavirki, tí fram-leiðslugrundarlagið er

Tað verður tí ásett:

Virkið Havsbrún i Fuglafirði verður at meta sum »fiskavirki» i tí tydingi hetta hugtak hevur i grein 8 i sáttmálanum frá 1983 millum Føroya Ar-beiðsgevarafelag og Føroya Arbeiðarafelag.

Partarnir rinda útreiðslurnar av samsýning til ástøðumann og skringing av úrskurði við hvør síni helvt eftir uppperð frá ástøðumanninum.

I aðrar mátar rindar hvør partur sín sakarmáls-kostnað og eisini samsýning til teir limir av gerðarrættinum, hann hevur valt.

fiskur ella fiskaúrdráttur. Hugtaksliga nýtist tað ikki at vera nokur fyri-treyt, at bara virki, sum framleiða fisk til matna, kunnu kallast fiskavirki.

Tað má leggjast til grund, sigur ástøðu-maðurin, at orsøkin til, fiskavirki skuldu hava eina aðra støðu enn idnaðarvirki i lønarspurning-um var tann, at møguleik-arnir at leggja til rættis arbeiðsgongdina vóru ym-iskir vegna rávøutil-gongdina. Hóast idnaðar-fiskur kanska kann liggja eitt sindur longur enn matfiskur, er eisini mark fyri, hvussu leingi idnaðarfiskur kann liggja.

uttan at fara fyri skeytið. Tær orsakir, sum hava ført til at veita til dømis flakavirkjunum eina øð-visi støðu enn idnaðar-virkjum, gera seg tí eisini, i hvussu er i ein ávisan mun, galdandi fyri Havs-brún.

hd

part, tí tað liggur ikki fyri hjá Landsstýrinum at koma fyrr enn tá.

LFU fer at royna at fáa i lag semju millum partar-nar, ella i øllum forum at fáa samráðingarnar á gildi aftur.

Tey fyra næmingafeløg-ini i Havn, Getu, Klaksvík og Suðuroynni eru limir i LFU.

er føroyingur, skuldi til grundlógaravhovring i Føroya rætti seinnapartin i gjár.

Tann 23 ára gamli varð funnin undir Glæðshevaggi kl. 02.12 sunnunáttina. Hann lá á raka SOS-búð-ina. Hann var so illa skaddur, at hann varð lagdur inn á deild 8 á Landssjúkrahúsini.

hd

Skuldsettur fyri harðskap

Løgreglan i Havn hand-tók týskvøldið klokkan hálgum átta ein 20 ára gamlan mann, sum er skuldsettur fyri at hava sligið ein 23 ára gamlan dana sunnunáttina.

Tann 20 ára gamli, sum

Vánalig ljós

Nú er ársins myrkasta tíð og tað er myrkt, tá fólk koyra til arbeiðis og heim aftur.

Og ljósin á bilunum eiga at vera i lagi. Men tað eru tey verri enn so hjá øllum. Hetta ársannaði lög-reglan enn einaferð, tá hon var á Oyggjarvegnum i gjáramorgunin. Fleiri bil-ferarar finga at vita, at ljósin á bilum teirra ikki vóru sum tey eiga at vera. Teir finga álgt at fáa hetta í rætt lag alt fyri eitt.

Løgreglan mátaði eisini ferðina hjá nógvum bilum hendan morgun. Ein koyrði 116 km/t, so hann

missir væntandi koyri-kortið i hált ár. Og tiggju bilferarar fáa bót fyri at hava koyrt skjótari enn 80 km/t, men tó ikki skjótari enn 110.

Semings-royndin útsett

Fundurin millum Lands-stýrið, Yrkisfelagið og næmingafelögin á stu-dentaskúlinum og HF-skeiðunum, sum LFU hevur fingið i lag, var ikki i gjár, sum ætlað.

Hann verður i staðin komandi mánadag fyrra-

Rann fyri bilin

Tann trý ára gamli drongurin stóð á gongubreyt-ini, vinstru megin innkoyringina, tá tann litli last-bilurin, ein pickup, bakkar oman á bygdarvegin. Knappliga rennur drongurin út á vegin, aftan fyri bilin, sum snarar til vinstru og er i frigríri.

Drongurin kom fyri bilin. Hann var deyður, tá lækni kom á staðið. Tá lögreglan kom, lá drong-urin ein góðan metur úti á veginum. 12. deydø-vanlukkan i ferðsluni i ár hendi i Kollafirði i døgurðatímanum mánadagin.

Maðurin, sum koyrði bilin og var á veg oman úr síni egnu innkoyring, boðaði sjálvur frá vanlukk-uni. Løgreglan fekk fráboðanina kl. 12.22.

Drongurin var einsamallur á ferð. Hann var ur Kollafirði og æt Daniel Arngrim Petersen, sonur Alfrídu Petersen.

hd